

77ste vergadering

Woensdag 15 april 2009

Aanvang 10.15 uur

Voorzitter: Verbeet

Tegenwoordig zijn 108 leden, te weten:

Aasted Madsen-van Stiphout, Agema, Anker, Aptroot, Arib, Atsma, Van Beek, Besselink, Bilder, Blanksma-van den Heuvel, Blok, Van Bochove, Boekestijn, Bosma, Bouchibti, Bouwmeester, Brinkman, Ten Broeke, Van der Burg, Çörüz, Cramer, Depla, Dezentjé Hamming-Bluemink, Dibi, Jan Jacob van Dijk, Jasper van Dijk, Van Dijken, Dijsselbloem, Eijsink, Elias, Van Gent, Gerken, Van Gerven, Gesthuizen, Gill'ard, Van Haersma Buma, Van der Ham, Haverkamp, Heemelaar, Heerts, Van Heugten, Ten Hoopen, Irrgang, Jacobi, Jager, Jansen, Joldersma, Jonker, Kalma, Kant, Karabulut, Knops, Koppejan, Kraneveldt-van der Veen, De Krom, Langkamp, Leijten, Mastwijk, Neppéus, De Nerée tot Babberich, Omtzigt, Ormel, Ortega-Martijn, De Pater-van der Meer, Pechtold, Peters, Pieper, Polderman, Poppe, Van Raak, Remkes, Roefs, Roemer, De Roon, Rutte, Samsom, Schermers, Schippers, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spekman, Spies, Van der Staaij, Teeven, Timmer, Van Toorenburg, Uitslag, Ulenbelt, Van der Veen, Van Velzen, Verbeet, Verdonk, Vermeij, Van der Vlies, Voordewind, Vos, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weekers, Wiegman-van Meppelen Scheppink, Wilders, Willemse-van der Ploeg, De Wit, Wolbert en Zijlstra,

en de heer Hirsch Ballin, minister van Justitie, de heer Donner, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Albayrak, staatssecretaris van Justitie, mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegenthart, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, mevrouw Dijkema, staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en de heer De Vries, staatssecretaris van Defensie.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat de volgende leden zich hebben afgemeld:

Fritsma en Tony van Dijk;

Van der Staaij, alleen voor de middag- en avondvergadering;

Boelhouwer en Leerdam, ook morgen.

Deze mededeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 8 april 2009 over **vreemde talen in het onderwijs**.

De heer **Bosma** (PVV): Voorzitter. "De taal is gans het volk", een stukje Vlaams. Daarom is het goed dat wij het vorige week over het Nederlands en over vreemde talen mochten hebben. Ik dien moties in over twee onderwerpen. Ten eerste over de onzalige ontwikkeling in Rotterdam, waar een onderwijsvernieuwing wordt doorgevoerd. Aanvankelijk zal daar 15% van het onderwijs tweetalig geschieden. Dat levert op termijn een gevaarlijke uitholling op van de Nederlandse taal. Het wordt gepresenteerd als een experiment maar is in strijd met de wet. Ik heb de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in Rotterdam scholen van de BOOR maar liefst 15% van hun tijd les gaan geven in het Engels;

overwegende dat hiermee de positie van het Nederlands wordt uitgehold in het onderwijs en daarmee in de samenleving;

overwegende dat de scholen van de BOOR hiermee de Wet op het primair onderwijs overtreden, in het bijzonder artikel 9, lid 8, dat luidt: "Het onderwijs wordt gegeven in het Nederlands";

verzoekt de regering, dit "experiment" in Rotterdam, waarbij basisscholieren tweetalig onderwijs ondergaan, tegen te gaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid

Bosma

Bosma. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 156 (31700-VIII).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat in Rotterdam een project van start gaat voor tweetalig onderwijs in het basisonderwijs;

overwegende dat dit project nog onvoldoende is onderzocht;

verzoekt de regering om het tweetalig onderwijs in Rotterdam te onderwerpen aan de uitvoeringstoets zoals geformuleerd door de tijdelijke parlementaire commissie Onderwijsvernieuwingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Bosma. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 157 (31700-VIII).

De heer **Bosma** (PVV): Mijn derde en laatste motie gaat over een andere uitholling van onze mooie Nederlandse taal. Dat geschiedt bij het hoger onderwijs: steeds meer lessen in het hbo en op de universiteit vinden plaats in het Engels. Dat is totaal onnodig. In Vlaanderen gebeurt dat helemaal niet en Vlaanderen holt economisch niet achteruit.

De voorzitter: Uw tijd is om.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat binnen het hoger onderwijs steeds meer vakken worden gegeven in het Engels;

overwegende dat hiermee de positie van onze taal wordt uitgehold;

verzoekt de regering, tot een inventarisatie inzake de mate waarin in het hoger onderwijs in het Engels les wordt gegeven en wat het niveau van dit Engels is,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter: Deze motie is voorgesteld door het lid Bosma.

Zij krijgt nr. 158 (31700-VIII).

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Ik vraag aan de heer Bosma wat het verschil is tussen de motie die hij op tafel legt en de toezegging die gedaan is in het debat,

namelijk dat er een brief wordt verzonden over vreemde talen in het hoger onderwijs.

De heer **Bosma** (PVV): De heer Van Dijk geeft het zelf al aan: er wordt ons een brief toegezonden. De inhoud daarvan is in dat debat niet gespecificeerd. Ik vraag echt om een inventarisatie. Ik wil weten hoeveel lessen waar en op welk niveau in het Engels worden gegeven. In welke mate neemt dat toe? Ik vraag om een inventarisatie op school- en collegeniveau.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Voorzitter. Wij hebben vorige week een goed debat gehad over vreemde talen in het onderwijs. Wij hebben uitgebreid gediscussieerd over de positie van de vreemde talen in het mbo. Wij hebben ook gesproken over het hoger onderwijs en wij hebben de toezegging gekregen dat er een brief komt waaraan ik net refereerde. Ik zie de motie-Bosma meer als een specificatie van wat tot uitdrukking moet komen.

In het algemeen overleg hebben wij ook gesproken over vreemde talen in het primair onderwijs. Eén element is mij daarbij niet geheel duidelijk geworden. Er is in het debat weergegeven dat er een onderzoek was van de Rijksuniversiteit Groningen naar de toepassing van de onderdompelingsmethode en naar de effecten daarvan. Het ging om een onderzoek onder 88 leerlingen. In het debat werd voorgesteld om een groter experiment te doen bij 20 scholen. Nu is mijn vraag of dat experiment wezenlijk verschilt van wat er nu al wordt gedaan via het EarlyBird-project. Wij krijgen namelijk signalen dat ook daar al de zogeheten onderdompelingsmethode wordt toegepast. Als dat zo is, waarom hebben wij dan nog dat experiment nodig? In het debat bleef wat in de lucht hangen hoe dat wetenschappelijke experiment handen en voeten moet krijgen. Om die reden dien ik de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het kabinet terecht de topprioriteit legt bij verhoging van de kwaliteit van het Nederlands en rekenen in het primair onderwijs;

overwegende dat het kabinet de conclusies van het onderzoeksrapport van de Rijksuniversiteit Groningen uit 2005 nader wil onderbouwen door een experiment;

overwegende dat er zorgen bestaan over de gevolgen voor minder sterke leerlingen in het primair onderwijs als gebruik wordt gemaakt van de onderdompelingsmethode voor het aanleren van een vreemde taal;

overwegende dat de Kamer meent dat de uitkomsten van dit experiment eerst beschikbaar moeten zijn voordat scholen op grote schaal de onderdompelingsmethode zouden mogen toepassen;

verzoekt de regering om het experiment met maximaal

Jan Jacob van Dijk

30 scholen te laten plaatsvinden voor een periode van drie jaar en bij de evaluatie vooral aandacht te besteden aan de gevolgen van deze methode voor de minder sterke leerlingen (lager dan het havo-niveau) voor de kennis van de vreemde taal, het niveau van het Nederlands en de resultaten van de andere vakken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Jan Jacob van Dijk. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 159 (31700-VIII).

De heer **Bosma** (PVV): Voorzitter. In het debat van vorige week deelde staatssecretaris Dijkma mee dat het om 20 scholen zou gaan. Nu spreekt de motie van de heer Van Dijk over 30 scholen. Ik begrijp dat hij zo enthousiast is over dit experiment dat hij het wil oprekken van 20 naar 30?

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): De heer Bosma maakte vorige week ook deel uit van het debat. Daar werd in eerste instantie door de staatssecretaris aangegeven dat het om 20 scholen ging. Ik heb gevraagd of het daarbij zou blijven. Toen werd gezegd: nee, geef mij enige ruimte. Ik geef enige ruimte zodat het wat mij betreft om maximaal 30 scholen gaat. Daarmee probeer ik het draagvlak voor deze motie aanzienlijk te vergroten.

Mevrouw **Smits** (SP): Voorzitter. Wij hebben vorige week in het debat ook geconcludeerd dat een kwart van de Nederlandse jongens en meisjes van de basisschool komt met een taalachterstand. De commissie-Meijerink heeft geconcludeerd dat de laatste jaren een versnelde daling in de leesvaardigheid bij leerlingen in de leerplichtige leeftijd optreedt. Voor de SP staat dus als een paal boven water dat alle aandacht op dit moment naar het leren van de Nederlandse taal moet gaan. Daarom dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een kwart van de leerlingen in het basisonderwijs een taalachterstand heeft van twee jaar;

van mening dat de prioriteit in het basisonderwijs moet liggen op het leren van de Nederlandse taal;

verzoekt de regering, geen experimenten mogelijk te maken met Engels als deelvoertaal,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Smits. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 160 (31700-VIII).

De heer **Bosma** (PVV): Deze motie lijkt heel veel op mijn motie. Bestaat er enig licht tussen?

Mevrouw **Smits** (SP): Uw motie gaat toch vooral over EarlyBird?

De heer **Bosma** (PVV): Ja.

Mevrouw **Smits** (SP): Mijn motie gaat ook over de nieuwe experimenten.

Voorzitter. Rest mij nog een vraag aan de staatssecretaris over EarlyBird. In de brochure van EarlyBird staat dat leerlingen in dat programma vakken en delen van vakken krijgen in het Engels. Hoe verhoudt zich dit tot de uitspraken van de staatssecretaris in het algemeen overleg dat daar geen sprake van is? Hoe verhoudt zich dit tot de Wet op het primair onderwijs? Zouden wij EarlyBird toch niet moeten beschouwen als een experiment? Hoort daar dan ook niet een einddatum bij?

Mevrouw **Besselink** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben in het debat uitvoerig over dit onderwerp gesproken. Voor de PvdA was het een goed overleg waarin de staatssecretaris helder aangaf, het belang te zien van een goede voorbereiding op de internationale samenleving. Daarbij stelde zij de kwaliteit van het onderwijs voorop en heeft zij gezegd ervoor te zorgen dat het experiment binnen de goede kaders plaatsvindt. Daarom is er voor ons geen aanleiding om hierover moties in te dienen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Voorzitter. Het staat natuurlijk buiten kijf dat wij in het onderwijs "back to basic" moeten. Dat wil zeggen dat het onderwijs in taal en rekenen moet deugen. Er is geconstateerd dat er achterstand is in het onderwijs in de Nederlandse taal, maar dat moet bijvoorbeeld geen aanleiding zijn om het vak aardrijkskunde niet meer te geven. Zo vind ik het ook geen goede zaak als besloten wordt het vak Engels niet meer te geven. Dat is wel aan de orde, blijkt uit het onderzoeksrapport van de Onderwijsraad. Dat vinden wij een heel slechte zaak. Ik ben blij met de toezegging van staatssecretaris Van Bijsterveldt dat zij zal onderzoeken of op alle pabo's Engels wordt gegeven. Uit het bericht van de Onderwijsraad bleek namelijk dat een derde van de studenten helemaal geen onderwijs in Engels krijgt. Dat is vreemd, want diezelfde leraar moet wel Engels geven op de basisschool, aangezien dat een verplicht vak is dat in de kerndoelen is opgenomen. Ik ben blij dat de staatssecretaris heeft toegezegd de Kamer daarover voor het eind van deze maand te informeren.

Ik dien twee moties in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat volgens de Onderwijsraad een derde van de pabo-studenten het vak Engels niet krijgt

Dezentjé Hamming-Bluemink

aangeboden terwijl dit vak al sinds 1984 verplicht is;

constaterende dat hierdoor sommige onderwijzers het Engels niet beheersen terwijl de kerndoelen van de basisschool dit vak verplicht voorschrijven;

overwegende dat basisschoolleerlingen hiervan de dupe worden door slechte voorbereiding op het Engels in het voortgezet onderwijs;

verzoekt de regering, de wet te handhaven door strenger toe te zien op het aanbod en de kwaliteit van het Engels op de pabo's en de basisscholen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Dezentjé Hamming-Bluemink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 161 (31700-VIII).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het onderwijs Engels op de basisscholen wettelijk verplicht is;

constaterende dat veel basisscholen het Engels niet eens aanbieden door een gebrek aan leraren die het Engels voldoende beheersen;

verzoekt de regering, er zorg voor te dragen dat leerlingen op basisscholen alleen Engelse les krijgen van docenten met een bevoegdheid hiervoor,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Dezentjé Hamming-Bluemink. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 162 (31700-VIII).

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Voorzitter. Wat bedoelt mevrouw Dezentjé precies met een bevoegdheid? Is het voldoende als zij een pabo-opleiding hebben gedaan waar Engels wordt gegeven?

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Dat zou voldoende moeten zijn, ware het niet dat eerst duidelijk moet zijn dat op de pabo's Engels wordt gegeven. Nu blijkt dat op niet alle basisscholen Engels wordt gegeven. Dat is een tekortkoming. Als de opleiding op de pabo helemaal klopt, komen daar straks leraren vandaan die in staat moeten worden geacht Engels te geven. Op dit moment is dat niet zo. Dus er is een hiaat. Sommige leerlingen krijgen geen Engels, waardoor zij daar ook in het voortgezet onderwijs hinder van ondervinden. Het is ook niet goed, want het is wettelijk zo geregeld dat het wel moet. Mijn motie ziet erop toe dat bijvoorbeeld ook een leraar die nu op de basisschool lesgeeft maar het Engels onvoldoende beheerst, ook een bevoegdheid kan halen om daar wel les in te geven.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Uw stelling is vrij simpel, namelijk dat je er bevoegd voor moet zijn. Ik wil alleen van u weten wat u verstaat onder bevoegdheid en hoe dat nu precies geregeld wordt. U komt met het verhaal dat het in het primair onderwijs niet goed geregeld is. Ik vraag mij af waar u de grens legt. Als straks bijvoorbeeld blijkt dat een pabo zijn accreditatie heeft binnengehaald, is dan de docent die daar vandaan komt bevoegd omdat Engels ook deel hoort uit te maken van die accreditatie? Is een accreditatie voldoende?

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Dat zou in principe voldoende moeten zijn, maar nu blijkt uit het rapport van de Onderwijsraad dat een derde van de studenten helemaal geen Engels aangeboden heeft gekregen. Dus kennelijk ben je dan als leraar toch niet in staat – ik noem het onbevoegd zelfs – om voor de klas Engels te geven. Dat gat moet worden opgevuld. En hoe? Daar heb ik wel allerlei oplossingen voor. Die hebben wij in het debat ook gewisseld. De leerlingen hebben echter recht op goed Engels onderwijs.

□

Staatssecretaris **Dijksma**: Voorzitter. Ik wil beginnen met een reactie op de eerste twee moties van de heer Bosma, die beide gaan over het zogenaamde EarlyBird-project in Rotterdam. Tijdens het debat heeft de heer Bosma min of meer gezegd dat hij EarlyBird uit de lucht wil schieten. Ik constateer dat hij voor dit piepkleine vogeltje een wel heel groot kanon in stelling heeft gebracht en dat hij volgens mij ook niet met de juiste munitie komt aanzetten, mocht hij dit al echt willen doorzetten. Ik zou hem dit willen ontraden, omdat EarlyBird bij mijn weten anders is dan de experimenten die in Limburg worden voorgesteld. Volgens onze informatie is EarlyBird een vorm van vroeg vreemdetaalonderwijs, waarbij men inderdaad eerder begint met het deel van het onderwijs dat alle basisschoolkinderen sowieso verplicht krijgen vanaf groep 7. De brochure intrigeert mij net zoals de heer Bosma. Mocht blijken dat er toch meer gedaan wordt dan in de brochure is aangegeven, moeten wij gewoon contact opnemen met het schoolbestuur en erop toezien dat men binnen de wet blijft.

Het moet helder zijn dat EarlyBird zich gewoon aan de regels van de WPO moet houden. Het lijkt mij derhalve niet nodig dat een experiment dat binnen de wet lijkt te blijven op voorhand wordt beëindigd. Daar ben ik niet voor en dus ben ik het ook niet eens met de motie. Ik vind het te ver gaan om vervolgens een uitvoeringstoets van de commissie-Dijsselbloem van stal te halen voor een vrijwillig experiment, dat binnen de wet valt, waarvan scholen vinden dat zij daarmee moeten beginnen.

In de motie van de heer Jan Jacob van Dijk wordt uitgesproken om maximaal 30 scholen te betrekken in een experiment waarbij, anders dan bij het vroege vreemdetalenonderwijs, met een groter deel van de onderwijstijd geëxperimenteerd wordt met het onderwijs in een andere taal, zodat bijvoorbeeld ook de zaakvakken in een andere taal kunnen worden aangeboden. Er hebben zich nu rond de twintig scholen – het zouden er iets meer kunnen zijn – bij ons gemeld om hieraan mee te mogen doen. Wij hebben die scholen dus niet gevraagd, zij melden zich bij ons. De heer Van Dijk uit terecht zorgen over wat het experiment uiteindelijk zal

De heer Jan Jacob van Dijk (CDA)

© M. Sablerolle – Gouda

betekenen voor de kinderen. Wij zullen daarom goed moeten bekijken dat zwakke leerlingen hier geen last van hebben, of sterker nog: hier baat bij zullen hebben. Onze eerste gegevens wijzen erop dat het inderdaad geen effect heeft op de zwakke leerlingen, maar dat zouden wij natuurlijk graag verder willen onderzoeken. Met de motie wordt echter wel heel zwaar ingezet op de regie vanuit Den Haag; de motie gaat in tegen de vrijheid die ik de scholen van onderaf wil bieden. De rollen zijn dus bijna een beetje omgekeerd. Vanuit de regeringsverantwoordelijkheid zou ik het parlement willen adviseren de scholen een klein beetje beleidsruimte te geven om hieraan mee te doen. Het onderzoek waarover in de motie gesproken wordt, zal er komen. Wij zullen ook niet in het hele land massaal de onderdompelingsmethode toestaan, dus ook daar wordt aan voldaan. Ik vraag mij dus af of een dergelijk zware motie, waarin als het ware door de staat wordt gedictieerd hoe het moet, echt nodig is. Dat lijkt mij een beetje heavy voor dit onderwerp.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Ik vind dat de staatssecretaris wel erg veel ruimte probeert te creëren om zo veel mogelijk scholen onder het experiment te laten vallen. De staatssecretaris heeft vorige week het getal van twintig genoemd. Ik ben daar al de helft boven gaan zitten en kom op dertig uit. Als de staatssecretaris een aantal van veertig noemt, vind ik dat ook goed, maar waar ligt voor haar de grens? Dat is het probleem dat ik ermee heb. Het gaat om een experiment. Wij willen een gecontroleerde groep hebben, zodat wij straks goed de resultaten kunnen bekijken. Om die reden wil ik het experiment qua tijd en omvang van de groep beperkt hebben. Daar heeft de staatssecretaris nog geen antwoord op gegeven.

Staatssecretaris **Dijksma**: Op zichzelf ben ik het ermee eens dat het een in tijd en groep beperkt experiment moet worden, maar voor mij ligt de grens niet bij vijf meer of minder. In die zin vind ik eigenlijk deze hele exercitie een beetje overbodig. Volgens mij gaat het gewoon om de vraag of u er vertrouwen in hebt dat wij dit verstandig aanpakken, of dat het parlement alles helemaal wil dichttimmeren met regels van bovenaf; dat laatste zou dan uw keuze zijn. Ik vraag u gewoon om de

nodige ruimte om dit op een verstandige manier te doen. Wees er daarbij van overtuigd dat we niet met tientallen scholen tegelijk, dus meer dan we nu denken, aan de slag willen. Als u het niet vertrouwt, moet u natuurlijk uw motie indienen, maar ik vind het wel heel veel tekst voor zo'n klein experiment. Toch is dit uiteraard aan u.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Ik houd niet zo van het woord "vertrouwen" in dit soort debatten: het lijkt dan dat ik, als ik de motie zou doorzetten, geen vertrouwen in u heb, maar daar gaat het niet om. Ik wil gewoon vastgelegd hebben dat dit experiment duidelijk in tijd en groep beperkt blijft; we weten immers waar we vandaan komen. Wat dat betreft heeft het dus niets met een vertrouwenskwestie te maken.

Staatssecretaris **Dijksma**: U moet mij niet verkeerd verstaan: het gaat mij niet om het vertrouwen van u in mij, maar om het vertrouwen dat wij gezamenlijk in de scholen hebben. Ben je bereid om ruimte toe te staan of wil je uit Den Haag alvast op voorhand alle piketpaaltjes slaan, bijna onder het motto "geen cent te veel"? De discussie gaat daarover. Als u dat laatste wilt, moet u dat doen, maar ik zou het u niet aanbevelen. Laten we gewoon die ruimte bieden en ervoor zorgen dat het verstandig gebeurt. Ik ben ervan overtuigd dat dit kan. Als het voor het parlement comfortabeler is om de zaak dicht te timmeren, kan het daarvoor kiezen, maar ik zou dat niet aanbevelen.

Mevrouw **Besselink** (PvdA): Voorzitter. Hoe gaat de staatssecretaris de scholen selecteren voor het project? Zij gaf al aan dat twintig scholen zich uit zichzelf hebben gemeld.

Staatssecretaris **Dijksma**: Dat is een vrij technische exercitie. In ieder geval selecteren we op basis van aanmelding, vervolgens kijken we of scholen in staat zijn om zo'n programma goed te bieden. Er komt ook een wetenschappelijk onderzoek naar de effecten.

De heer **Bosma** (PVV): Voorzitter. Ik ben nog niet zo heel lang Kamerlid, maar kan me niet herinneren dat een bewindspersoon ooit een motie niet aanbeval; volgens mij is dat een unicum. Ontraadt de staatssecretaris deze motie ook?

Staatssecretaris **Dijksma**: Ach, als ik u oproep om niet al te zware woorden te gebruiken, moet ik dat zelf ook niet doen. Ik raad deze motie gewoon niet aan. Als u wilt dat zij wordt ontraden, mag dat van mij ook, maar ik laat het oordeel aan de Kamer.

De **voorzitter**: "Overbodig" wordt ook wel eens gezegd, maar u moet zelf weten welke tekst u gebruikt; daar ga ik niet over.

Staatssecretaris **Dijksma**: Ik wilde het vanochtend juist, met een goed humeur, allemaal zo vriendelijk mogelijk doen, maar dat is dan ook weer niet goed.

De motie van mevrouw Smits wil geen deel-experimenten met Engels als deelvoertaal. Op basis van het voorgaande begrijpt u dat ik daar niet voor ben, dus deze motie wil ik ook ontraden.

De heer **Jan Jacob van Dijk** (CDA): Voorzitter. Nog

Dijksma

even iets over het EarlyBird-project. De staatssecretaris is geïntrigeerd door de brochure. Zou zij ons nog vóór de stemmingen van volgende week een brief kunnen sturen, waarin zij exact aangeeft wat EarlyBird precies inhoudt en wat het verschil is met het wetenschappelijke experiment dat zij wil gaan starten? Voor ons zou dat van belang kunnen zijn.

Staatssecretaris **Dijksma**: Dat lijkt mij prima en dat zeg ik toe.

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: Voorzitter. Ik begin met de motie-Bosma waarin wordt gevraagd om een inventarisatie van de mate waarin in het hoger onderwijs in het Engels les wordt gegeven. Dat is eigenlijk een verfijning van de reeds toegezegde brief. Ik laat het oordeel dus aan de Kamer over. Dit is niet echt nodig, want die brief komt eraan, maar het mag best met een motie worden onderstreept.

De heer **Bosma** (PVV): Kan de staatssecretaris in haar brief een inventarisatie plegen?

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: Het verzoek van de heer Bosma om een stand van zaken heb ik overgebracht aan de minister. In dat licht kan ik dit verzoek eraan toevoegen.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Ik kan mij niet voorstellen dat de staatssecretaris als advies over deze motie geeft dat zij de Kamer erover wil laten oordelen. Ik mag toch aannemen dat zij de overweging dat hiermee de positie van de Nederlandse taal wordt uitgehold, niet kan steunen.

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: Daar heeft mevrouw Dezentjé gewoon gelijk in. Ik ben het helemaal met haar eens. Sterker nog: ik heb tijdens het algemeen overleg aangegeven dat onderzoeken uitwijzen dat men op deze manier de taal juist beter oppakt. Dank voor haar alertheid. Vanwege deze overweging ontraad ik de aanname van deze motie.

Mevrouw Dezentjé heeft een motie ingediend over het verplicht stellen van Engels op de pabo. Zij verzoekt de regering, de wet te handhaven door strenger toe te zien op het aanbod en de kwaliteit van het Engels op de pabo's en basisscholen. Ik ontraad de aanname van deze motie. Ik deel de mening dat alle pabo-studenten voldoende moeten worden opgeleid, ook in het vak Engels. Wettelijk heeft de minister niet de mogelijkheid om bij het hoger onderwijs het onderricht in individuele vakken af te dwingen. Wij zijn ook niet van plan de wet te wijzigen. Van de pabo's wordt verwacht dat zij opleiden tot vakbekwame leraren. Het vak Engels is opgenomen in de kerndoelen van het basisonderwijs. Met het hoger onderwijs heb ik veel strengere afspraken gemaakt dan in voorgaande jaren het geval was: zij gaan de kennisbasis op het gebied van rekenen en taal en direct daarna van alle andere vakken vastleggen. Op grond daarvan zal de NVAO goed kunnen toetsen of inderdaad in voldoende mate wordt voorzien in het opleiden van vakbekwame leerkrachten. Wettelijk afdwingen kan niet, maar er is wel een mogelijkheid via de accreditatieprocedure.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Ik was even in verwarring doordat de staatssecretaris aan het begin van haar betoog zei dat onderwijs in het Engels op de pabo's niet wettelijk is af te dwingen. Kan zij dat nog toelichten? Er zal op de pabo's les in het Engels moeten worden gegeven. Dan kan de staatssecretaris toch niet zeggen dat zij er niets aan kan doen, als dit niet gebeurt?

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: Wij kunnen niet afdwingen dat in het hoger onderwijs bepaalde vakken gegeven worden. Wel kunnen wij via de NVAO opleidingen accrediteren. Deze accreditatieorganisatie dient te beoordelen of een pabo in voldoende mate opleidt tot vakbekwame leerkrachten, inclusief het vak Engels, dat behoort tot de kerndoelen van het basisonderwijs. Dat is de juiste weg. Er ontstaan dan wel situaties waar de heer Jan Jacob van Dijk zojuist over sprak. Een geaccrediteerde opleiding leidt tot vakbekwame leerkrachten, maar een niet-geaccrediteerde opleiding dient met spoed haar zaken op orde te krijgen; anders wordt haar licentie ingetrokken.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Ik ben wat geschrokken doordat ik bij de staatssecretaris een gebrek aan gevoel voor urgentie bemerk. Ik wacht met spanning haar brief af over hoe het op de pabo's is gesteld. Daar zullen wij ongetwijfeld nog in de Kamer over komen te spreken.

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: De conclusie van mevrouw Dezentjé deel ik niet: ik beoordeel de mate van urgentie als even groot als zij dat doet. Wel schets ik even de wettelijke bevoegdheden die de Kamer ons op dit vlak heeft gegeven.

Dan kom ik aan de motie waarin wordt gevraagd op alle basisscholen verplicht Engels te geven door een daartoe bevoegde leraar. De discussie tussen mevrouw Dezentjé en de heer Jan Jacob van Dijk gaf al aan dat dit tot verwarring kan leiden. Een bevoegde leraar heeft zijn opleiding op een geaccrediteerde pabo doorlopen en daar een diploma behaald. Daarna is hij inzetbaar in het basisonderwijs. Ik ontraad de aanname van deze motie om te voorkomen dat het zou lijken dat wij daarnaast nog een tweedegraadsopleiding of iets dergelijks zouden moeten instellen. Uit het debat bleek al dat dit niet de bedoeling is. Wij moeten gewoon gaan voor goede geaccrediteerde pabo's, dus inclusief het vak Engels, zodat de leerkrachten bevoegd zijn ook dat vak te geven.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Het kan bijna niet waar zijn dat de staatssecretaris de aanname van deze motie ontraadt. Ik had gedacht dat zij zou zeggen dat zij dit direct ging regelen. Het kabinet kan toch niet accepteren dat op dit moment op basisscholen niet goed of niet goed genoeg Engels wordt gegeven?

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: Engels staat in de kerndoelen van het basisonderwijs. De lerarenopleidingen en de pabo's in Nederland leiden mensen op die vakbekwaam zijn voor het geven van les in het basisonderwijs. Op dat moment is onze formele bevoegdheid ten einde. Vervolgens dient het op de scholen op een goede manier vorm en inhoud te krijgen. Daarnaast accrediteren wij telkens opnieuw pabo's voor hun prestatie inzake het tot vakbekwaamheid leiden van docenten. Dat is het kader waarbinnen wij opereren. Als

Van Bijsterveldt-Vliegenthart

u zegt dat wij nu verplichte vakbekwaamheid moeten aangeven, zeg ik dat pabo's leiden tot vakbekwaamheid. Pas als de accreditatiecommissie vaststelt dat dit niet het geval is, ligt er een probleem. Dan dient een pabo zich aan te passen of wordt de licentie ingetrokken.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Is de staatssecretaris in ieder geval bereid om in overleg met de staatssecretaris die over het primair onderwijs gaat, de inspectie te vragen om op de basisscholen te controleren of er inderdaad Engels wordt aangeboden en wat de kwaliteit daarvan is?

Staatssecretaris **Van Bijsterveldt-Vliegenthart**: Dat is een andere vraag, waarover de staatssecretaris voor het primair onderwijs het nodige kan zeggen. Ik kijk even naar haar in hoeverre de inspectie daarop toeziet in het primair onderwijs. U hebt het dan over het geven van het vak.

Staatssecretaris **Dijkema**: Dit is ook al gewisseld in het debat. De inspectie ziet er natuurlijk op toe of er Engels wordt aangeboden. Dat betekent niet dat zij in alle gevallen altijd naar de kwaliteit van het aanbod kijkt. Wij kunnen daaraan natuurlijk wel aandacht besteden met deelonderzoeken en dergelijke.

Mevrouw **Dezentjé Hamming-Bluemink** (VVD): Mag ik dat opvatten als een toezegging?

Staatssecretaris **Dijkema**: Dat is gewoon staand beleid. De inspectie controleert echt al of het wordt aangeboden.

De **voorzitter**: U noemde een deelonderzoek naar de kwaliteit.

Staatssecretaris **Dijkema**: Dat lijkt mij op zichzelf geen probleem. Bovendien hebben wij dat eerder al gedaan. Op basis daarvan heeft de Kamer dit gesprek met ons gevoerd.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, over de ingediende moties volgende week dinsdag te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 9 april 2009 over **veiligheid in en om het onderwijs**.

De heer **Bosma** (PVV): Voorzitter. Ik heb een tweetal moties, die bij uitvoering wellicht kunnen bijdragen aan een veiliger schoolklimaat.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat een koppeling van de wijkagent aan de school bijdraagt aan een veilig schoolklimaat;

overwegende dat hierdoor sneller kan worden ingegrepen bij leerlingen die over de schreef gaan;

verzoekt de regering, te bevorderen dat in samenspraak met de ministeries van OCW en van BZK er in ieder geval op scholen in de probleemwijken een verbintenis komt tussen scholen en politie, teneinde de wijkagent te betrekken bij de school,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Bosma. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 32 (29240).

De heer **Depla** (PvdA): Volgens mij hebben wij dit precies in het debat gewisseld en waren alle partijen het met u eens. De staatssecretaris heeft toegezegd dat hierover overleg zou zijn met het ministerie van BZK en dat wij horen of datgene lukt wat wij willen. Is deze motie niet overbodig, gezien het feit dat het al is toegezegd?

De heer **Bosma** (PVV): Dat hoor ik graag van de staatssecretaris.

Mijn tweede motie gaat over verplichte aangifte.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat veel scholen in gevallen van geweld, ernstige bedreigingen, wapen- en of drugsbezit geen aangifte doen bij de politie;

overwegende dat hierdoor cruciale informatie "onder de pet" blijft;

verzoekt de regering, scholen naast de wettelijke verplichting van registratie ook te verplichten om bij gevallen van fysiek geweld, ernstige bedreigingen en wapen- en/of drugsbezit aangifte te doen bij de politie en het nalaten hiervan met een harde sanctie te bestraffen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**: Deze motie is voorgesteld door het lid Bosma. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 33 (29240).

Ik heb net aan de griffier gevraagd of het inderdaad een toezegging was. De toezeggingen worden aan het einde van een algemeen overleg opgenoemd – althans dat hoop ik – omdat wij er met elkaar naar streven om het aantal moties en VAO's te beperken. Dat lukt niet als je in een VAO naar de bekende weg vraagt. Dit is niet persoonlijk bedoeld, mijnheer Bosma, het geldt voor ons allemaal.